

4-SINF ONA TILI DARSLARIDA TOVUSHLAR VA HARFLAR MAVZUSINI O'RGATISHDA ZAMONAVIY O'QUV-DIDAKTIK O'YINLARNING AHAMIYATI

Urazova Guli

Urganch davlat universiteti Pedagogika fakulteti Boshlang'ich ta'lim yo'nlisi 3-kurs talabasi

Annotatsiya : *Boshlang'ich ta'limning 1-4 sinflari bola hayotida muhim davrni tashkil qilib, o'quvchilarning keyingi davrdagi o'qish jarayoniga bo'lgan tasavvurida eng ahamiyatli davrdir. Dars mashg'ulotlari vaqtida har bir o'qituvchi o'z o'quvchisini dars jarayonida faollashtira olsa, bolaning o'qish, o'zlashtirish, bilim, ko'nikma, malakalarini egallash darajasi yuqori ko'rsatkichlarni tashkil etadi.*

Kalit so'zlar; *Tovushlar , pedagogic texnologiyalar , o'quv detaktiv ,interaktivlik, traditsionallik;*

Ma'lumki , zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonining unumdorligini oshiradi, o'quvchilarning mustaqil fikrlash jarayonini shakllantiradi, o'quvchilarda bilimga ishtiyoq va qiziqishni oshiradi, bilimlarni mustahkam o'zlashtirish, ulardan amaliyotda erkin foydalanish ko'nikma va malakalarini shakllantiradi. Pedagogik texnologiyaga asoslangan ta'lim jarayonida o'qituvchi faoliyati va o'quvchi faoliyati doirasi aniq belgilanadi, ta'limni tashkil etishning aniq texnologiyasi ko'rsatiladi. Pedagogik texnologiyaga asoslangan ta'lim jarayonida o'qituvchi faoliyati va o'quvchi faoliyati doirasi aniq belgilanadi, ta'limni tashkil etishning aniq texnologiyasi ko'rsatiladi. Bolaning ongi va tafakkuri endi shakllanib kelayotgan boshlang'ich sinflarda o'qituvchining mahorati, uni pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga mohirona tadbiq eta olishi, ta'limning yangi-yangi yo'l va usullarini izlashi, pedagogik tajribalardan ijodiy foydalana olishi juda muhimdir. Shuning uchun ham bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kelgusi faoliyatga tayyorlashda, pedagogik texnologiyalarni amaliyotga tatbiq etishga tayyorlash bugungi ta'limning oldiga qo'yilgan talablardan biridir.

Zamonaviy o'quv-didaktik o'yinlar, ona tili darslarida Tovushlar va harflar mavzusini o'rgatishda ahamiyatli vazifalarni bajarishda katta ro'l o'ynayadi. Bu o'yinlar, darslarda o'quvchilarning qiziqish va qiziqtirishlarini oshiradi va ularning o'rganish jarayonini ko'proq e'tibor bilan o'tkazishga yordam beradi. Quyidagi sabablardan dolayi zamonaviy o'quv-didaktik o'yinlar ahamiyatga ega:

1. Motivatsiya oshirish: O'yinlar o'quvchilarda masofadan o'qishni, o'rganishni oson va ko'proq qiziqish bilan jamiyatli tarzda amalga oshirish

imkonini beradi. Bu esa o'quvchilarning darsga qatnashishni kuchaytiradi va o'rganishga istaklarini oshiradi.

2. O'rganish jarayonini qiziqishga aylantirish: Traditsionalligi sababli darslar o'quvchilarda qo'rqinch, qorong'u qilish va noyob tashvishlar olib kelishi mumkin. O'yinlar esa o'rganish jarayonini qiziqishga aylantirib, o'quvchilarning qatnashishini oshiradi va o'rganishga qiziqish bilan yondashadi.

3. Interaktivlik va hamkorlik: O'yinlar o'quvchilar bilan interaktiv tarzda bog'lanish imkonini beradi. Bu esa o'quvchilarning o'rganish jarayonida o'zaro hamkorlikni rivojlantiradi va ularning bir-birlari bilan hamkorlik qilishni o'rganishiga yordam beradi.

4. Tanqidiy fikrlash va muhokama: Zamonaviy o'quv-didaktik o'yinlar o'quvchilarni o'rganish jarayonida tanqidiy fikrlashga va muhokama qilishga yo'l ochadi. Bu esa ularning o'rganishni yaqinroq va chuqurroq tushunishiga olib keladi.

5. O'rganishning ko'proq qulay va samarali bo'lishi: O'yinlar o'quvchilarning o'rganish jarayonini ko'proq qulay va samarali qiladi. Bu, o'quvchilar o'zlarining shaxsiy tempida o'rganishga imkon beradi va ularning o'zlashtirilgan bilimlarni amaliyotga o'tkazishga o'rnatilgan bo'ladi.

6. Yaratuvchi va intellektual rivojlanish: Zamonaviy o'yinlar o'quvchilarning yaratuvchi va intellektual rivojlanishiga ko'maklashadi. Ular o'quvchilarning problemalarini yechish, so'zlarni muammosini hal qilish, o'z fikrlarini ifoda qilish va o'rganilgan malumotlarni tahlil qilishni o'rganishga imkon beradi.

Bundan tashqari, zamonaviy o'quv-didaktik o'yinlar darsning mavzusini o'rgatishda o'quvchilar bilan yaqinlik va munosabatni oshirishga, o'rganishning joyli, jadal va ko'proq qiziqishli bo'lishiga yordam beradi. Bular hammasi birgalikda o'quvchilarning o'rganishga qatnashishini kuchaytiradi va o'rganish jarayonini o'zlashtirishini oshiradi. Shuning uchun, 4-sinf Ona tili darslarida Tovushlar va harflar mavzusini o'rgatishda zamonaviy o'quv-didaktik o'yinlar muhim va samarali vosita bo'lishi kerak.

Zamonaviy o'quv-didaktik o'yinlar, ona tili darslarida tovushlar va harflar o'rganishga qiziqishni oshirish va o'quvchilarning o'zlashtirishini ta'minlashda quyidagi asosiy vazifalarni bajaradi:

- O'rganish jarayonini jiddiylik bilan o'tkazish;
- Interaktiv usulda ta'lim olish imkonini berish;
- O'quvchilarni har bir harf va tovushni amaliyotga o'tkazishga yo'naltirish;
- O'rganilgan bilimlarni o'zlashtirish va mustahkamlash;

- O'quvchilarning o'z fikrlarini ifodalash va ta'lim jarayonida faol qatnashishlarini ta'minlash

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Qosimova K., Matchonov S., G'ulomova X., Yo'ldosheva SH., Sariev Sh. Ona tili o'qitish metodikasi. Darslik. T.: "Noshir" 2016 yil.
2. Sh. Yoqubov., D. Yoqubova. Grammatik o'yinlar. Termiz 2017 yil.
3. Xudoyberganova M., Muxtorova M. 3-sinfda ona tili darslari. T.: "O'qituvchi", 2015 yil.
4. Abdullayeva Q. Birinchi sinfda nutq o'stirish. T.: "O'qituvchi" 2012 yil.
5. Sirojiddinov R. Grammatik topshiriqlar. T.: "O'qituvchi" 2017 yil.